

Motion till riksdagen 2013/14:A345

av Eva-Lena Jansson m.fl. (S)

En kommission för jämlikhet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en kommission för jämlikhet.

Motivering

Vi vill ha ett samhälle som ger välfärd och möjligheter åt alla. Ett samhälle som undanröjer hinder för människors utveckling och ger alla oavsett uppväxtmiljö möjligheter att nå sin fulla potential. Ett samhälle som bygger på solidaritet, tillit och samarbete. Vi vill att Sverige ska vara ett jämlikt land. Det är ett viktigt politiskt mål. För att nå dit måste vi skapa fler möjligheter. Barns framtid ska inte avgöras av vad föräldrarna tjänar eller var man bor. Utbildning och trygghet ska vara för alla, så att vi kan utvecklas genom hela livet. Vård ska ges på lika villkor och hälsoklyftor ska minskas. Kvinnor och män ska ha samma möjligheter att påverka både sina egna liv och samhällsutvecklingen i stort. Ingen ska hindras av diskriminering och fördomar. Alla ska kunna förverkliga sina drömmar och utveckla sina förmågor, oavsett om man är född i Sverige eller har kommit hit senare.

Jämlikhet innebär däremot inte att alla ska vara och leva likadant. Tvärtom är kravet på jämlikhet ett krav på mångfald. Ett jämlikt Sverige är också ett framgångsrikt Sverige genom att all begåvning, alla talanger och all arbetsvilja tas tillvara. Ett jämlikt samhälle blir också ett jämställt samhälle. Så är det inte idag. Utvecklingen går dessvärre i en helt annan riktning. Sverige är det land i västvärlden där ojämlikheten ökat mest de senaste decennierna enligt en OECD-rapport som presenterades tidigare i år. På en lista över jämförbara länder har Sverige halkat ned från första till en 14:e plats.

Ojämlikheten, ekonomiskt och socialt, har ökat i Sverige under de senaste decennierna, vilket har förstärkts genom en rad politiska beslut de senaste 7 åren. Stora skattesänkningar har ytterligare förstärkt en långsiktig trend mot

Fel! Okänt namn på

en mer ojämn inkomstfördelning, ökade orättvisor och egoism följer i dess spår.

Klyftorna ökar, både mellan människor med höga och låga inkomster och mellan män och kvinnor. Segregationen i landets större kommuner har tilltagit.

Långtidsarbetslösheten biter sig fast på farligt höga nivåer. Arbetslösa och svårt sjuka människor lämnas utanför när de utförsäkras. Andelen personer som är beroende av försörjningsstöd fortsätter att öka. Barnfattigdomen har ökat. Andelen personer på arbetsmarknaden med otrygga anställningsvillkor ökar. För personer med funktionsnedsättning är fortfarande delar av samhället och arbetsmarknaden otillgänglig.

Utslagning av människor från arbetsmarknaden när arbetsmiljöarbetet sätts på undantag i kombination med stängda dörrar i utbildningssystemet får förödande konsekvenser såväl för den enskilde som för samhället i stort. Människors frihet beskärs när ojämlikheten ökar. Det kan också ta mycket lång tid innan en ökad ojämlikhet visar sig i form av ökande sociala och hälsorelaterade problem. De långsiktiga effekterna av den ökande ojämlikheten i Sverige har vi därför förmodligen ännu bara sett början på.

Den här utvecklingen är inte värdigt ett välfärdsland som Sverige. För oss är minskade klyftor och ökad jämlikhet viktiga politiska mål. I grunden bottenar detta i vår uppfattning om alla människors lika rätt och lika värde. Vi vet att människors livsmöjligheter skiljer sig åt beroende på arv, ekonomiska villkor och social miljö. Vi tror på politikens möjlighet att förändra och förbättra. Politiken kan och ska därför på olika sätt bidra till att utjämna dessa skillnader. Ett jämlikt samhälle ökar människors reella frihet och valmöjligheter, vilket ökar den sociala rörligheten och bidrar till en mer dynamisk ekonomi. Regeringen bör därför tillsätta en kommission för jämlikhet för att analysera skillnader i livsvillkor och föreslå förändringar för att åstadkomma ett mer jämlikt samhälle. Analysen ska innehålla ett tydligt genusperspektiv.

Stockholm den 3 oktober 2013

Eva-Lena Jansson (S)

Håkan Bergman (S)

Lennart Axelsson (S)

Matilda Ernkrans (S)